

בס"ד

דרשה לשבת הגדול

פסח תשפ"א

מדיני ערב פסח שחל בשבת

(לוח הזמנים מותאם לשנת תשפ"א)

סודרו ונערכו ע"י הרב **שלום לוי** שליט"א

הרב הראשי לקרית שמונה והמחוז

יו"ר עמותת מוסדות "מערת עדולם"

ניסן תשפ"א

תענית בכורות:

א. לבכורות הנוהגים לצום בערב פסח, בשנה זו יצום הבכור ביום חמישי (י"ב בניסן). ובליל מוצאי הצום אסור לו לאכול עד שיבדוק חמץ. גם מסיימי המסכתות יעשו זאת ביום חמישי, י"ב בניסן. נשים בכורות נהגו לא לצום ואינן צריכות להשתתף בסעודת מצווה.

בדיקת חמץ, יום חמישי בלילה:

- ב. בשנה זו תעשה אור ליום שישי, אור ליי"ג בניסן.
- ג. אסור לאכול או ללמוד לפני הבדיקה כמו כל בדיקת חמץ שבשנים אחרות.
- ד. הברכה על בדיקת חמץ: בא"ה אמ"ה אשר קדשנו במצוותיו וצונו על ביעור חמץ.
- ה. הבדיקה תעשה לאור נר ופיזור 10 פתיתי לחם העטופים כמו בכל שנה ושנה.
- ו. אחרי הבדיקה יבטל מיד את החמץ באמירת: דלא חזיתיה ודלא ביערתיה וכו'.
- ז. יש לרכז את החמץ שנשאר במקום מיוחד ושמור על מנת שלא יתפזר (ואם התפזר צריך לחזור ולבדוק).

יום שישי:

- ח. את החמץ שמצא בעת הבדיקה – יש לבער.
- ט. אחר הביעור לא יאמר את נוסח הביטול "כל חמירא" כי החמץ עוד נמצא בביתו ועדיין אוכל ממנו. (ומבטלו ביום השבת).
- י. ביעור החמץ יעשה ביום שישי, עד לשעה 11.29.
- יא. טוב שיבשלו לשבת את כל האוכל בכלים הכשרים לפסח.

- יב. משאירים לחם כדי שיעור אכילת ליל שבת ויום שבת בבוקר. (עדיף לחמים קטנים ושלמים על מנת לקיים בהם "לחם משנה").
- יג. בדיקת עלי החסה והכרפס לליל הסדר, תיעשה ביום שישי. (אין להשהותם בחומץ זמן רב וכן אין לשרותם בתוך מים 24 שעות).
- יד. טוב להכין בשר צלוי או את זרוע העוף מיום שישי, ומותר להניחם במקרר אפילו בהקפאה ויוציאם רק במוצאי שבת.
- טו. אלה האופים מצות לפסח, יאפו אותם ביום שישי אחר חצות.
- טז. יש להכין נרות כפולים, לשבת וליום טוב, מכיוון שאסור להדביק את הנרות בפמוטים ביום טוב. שכח להכניס, מותר לתקוע אותם בפמוטים אבל אסור להתיכם על מנת שיתחממו להדביקם.
- יז. להכין נר דולק (מסוג נר נשמה) שידלוק לפחות 26 שעות על מנת להעביר ממנו אש.
- יח. עירובי חצרות, יעשו לפני בין השמשות.

ליל שבת:

- יט. יש לומר "במה מדליקין" בקבלת שבת.
- כ. יש לייחד מקום לארוחות שבת, שהן חמץ, מחשש שיתפזרו פירוורי החמץ בבית, ויש לפרוס על שולחן האוכל ניילון ועליו נייר וכדומה.

יום שבת קודש:

- כא. ישכימו להתפלל (רצוי תפילת ותיקין) לא יאריכו בניגונים בתפילה, כדי שישפיקו לאכול סעודת שבת לפני השעה 10:00 בבוקר.

- כב. הפטרת השבת "וערבה לה" .
- כג. אחר סיום סעודת שחרית, ינער בגדיו ובגדי בני ביתו ויאסוף כל החמץ שבבית ויניחהו בתוך נייר /שקית ויזרקם לאשפה.
- כד. האוכל בצלחות וסכו"ם של חמץ, ינקה אותם בנייר ואם נשאר בהם חמץ, מותר לשוטפם בכיור שבאמבטיה, או במקום אחר **בשום פנים ואופן לא בכיור שבמטבח** ויצניעם היטב. ירחץ ידיו היטב (בסבון נוזלי) וינקה שיניו. אם יש חורים בשיניו מותר לנקותם בקיסם או במברשת שיניים, ויזהר שלא יצא דם מהחניכיים.
- כה. בעלי שיניים תותבות, יכשירום כדין ביום שישי, ויזהר מלאכול בסעודת שבת דברים חמים מאד או חמץ. אחרי אכילת חמץ האחרונה, יסירם ויערה עליהם מים חמים מכלי שני תוך כוונה לנקותם ולא להגעילם.
- כו. עד לשעה 11.29 בבוקר יבטל את החמץ ויאמר: "דחזיתיה ודלא חזיתיה, דביערתיה ודלא ביערתיה".

מנחה של שבת וסעודה שלישית:

- כז. יתפללו מנחה גדולה, ואין אומרים "צדקתך". ומנהג טוב לומר אחרי תפילת מנחה סדר הקרבת קורבן פסח.
- כח. סעודה שלישית יעשנה לפני השעה העשירית, דהיינו לפני השעה 03: 50 אחר הצהריים, והמאחר יאכל פחות מ-60 גרם.
- כט. אסור לאכול מצה בערב פסח, אלא אם היא טחונה ומבושלת או אפויה בתוספת של תערובת אחרת. בצורה כזו יאכלנה לסעודה שלישית עם עוף או בשר ויברך עליה "מזונות". אם אי אפשר לעשות כן, יקיים סעודה שלישית בפירות ועדיפות לפירות משבעת המינים.

ל. מכיוון שאין שבת מכין ליום טוב, לא יתכוון במנוחת השבת להכין עצמו לליל הסדר. וכן אין לסדר דבר לצורך ה"סדר" (שולחנות, כסאות וכדומה).

מוצאי שבת, ליל חג הפסח:

לא. מקדימים להתפלל ערבית של יום טוב רבע שעה לפני זמן יציאת השבת ואומרים "ותודיענו".

לב. אישה שלא התפללה "ערבית" או איש ששכח לומר " ותודיענו" בתפילה אסורים בעשיית מלאכה עד שיאמרו: "ברוך המבדיל בין קודש לקודש".

לג. האישה תברך לפני הדלקת נרות: "להדליק נר של יום טוב" ולא להנהיגות לברך "שהחיינו" תברכה.

לד. הקידוש בליל פסח סימנו יקנה"ז (יין, קידוש, נר, הבדלה, זמן) דהיינו שמברכים חמש ברכות: בורא פרי הגפן, אשר בחר בנו...מקדש ישראל והזמנים, בורא מאורי האש, המבדיל בין קודש לקודש, שהחיינו.

לה. בנוסח ההגדה אין שינוי.

עצות טובות לשבת זו:

לו. להכין את האוכל לשבת בכלים הכשרים לפסח וכן המצקת תהא כשרה לפסח.

לז. להכין סכו"ם, צלחות וכוסות מפלסטיק לשימוש חד פעמי.

לח. להכין נייר לכסות בו את השולחן והחמץ.

לט. הכנת מקום מיוחד לאכול בו החמץ בשבת, עדיף עם רצפה מרוצפת על מנת שיהיה קל לטאטא את המקום.

מ. הכנת סבון נוזלי. משחת שיניים נוזלית וכדומה.

עניינים שונים מהלכות הפסח:

מא. חומרי ניקוי ואיפור: חמץ המעופש קודם זמן איסורו או שניפסל מאכילת כלב מותר לקיימו בפסח וכן מותר ליהנות ממנו בפסח אבל לא לאכלו. לכן חומרי ניקוי מותר להשתמש בהם בפסח. וכן מותר להשתמש במיני בושם ואיפור ואין בהם חשש, ובימינו שמהדרים לקנות מוצרים אלה בהכשר יש להקפיד על כך. וכן מותר לצחצח נעליו בחול המועד במשחת נעליים שיש בה תערובת חמץ. אודם לשפתיים צריך הכשר לפסח, וכל שכן משחת שיניים.

מב. תרופות וכדורים: טבליות וכדורים בעלי טעם טוב, צריך לוודא שהם ללא תערובת חמץ ואז יהיו מותרים בפסח. לחולה שאין בו סכנה מותר לקחת תרופות שטעמם פגום אפילו אם יש בהם תערובת חמץ. וצריך להכין מלפני החג תרופות תחליף שאין בהם חשש חמץ.

מג. גזירת קטניות: המנהג בכל ארצות אשכנז להחמיר בכל מיני קטניות ואין אוכלים אותם בפסח. ואין להקל לבני אשכנז אלא בשעת דחק גדול או לחולה על פי מורה הוראה. ולבני ספרד מותר אם כי שיש מקהילות ספרד שנהגו לא לאכול בפסח מיני קטניות מסוימים. אורז מותר לבני ספרד לאוכלו בפסח. ומותר לבני אשכנז לתת אורז וקטניות לקטנים שלא הגיעו למצוות. אשכנזי המתארח אצל ספרדי, אסור לבעל הבית לתת לאורחו

אורז וקטניות. ואישה אשכנזייה שנשאת לספרדי, מותרת לבשל לבעלה אורז וקטניות ואם תרצה לנהוג כבעלה תצטרך לעשות "התרת נדרים". ואישה ספרדייה שנשאת לאשכנזי אינה רשאית לאכול אורז וקטניות בבית בעלה, ובביקורה בבית הוריה מותרת באכילת אורז וקטניות אצלם.

מד. מדיני חול המועד: נישואין בחול המועד אסורים, לבד ממחזיר גרושתו שמוותר. ומותר לארס אישה בחול המועד. אסור לכתוב כתב אשורי (כתב סת"ם) בחול המועד. חמשה סוגי מלאכות מותרות בחול המועד והן: דבר האבד, צרכי מועד לפועל שאין לו מה יאכל, צרכים של רבים ומעשה הדיוט לכל - מותר, גם ליחיד. אסור להתגלח בחול המועד. גזיזת ציפורניים לספרדים – מותר ואסור לבני אשכנז.

מה. סדר תפילת שחרית בחול המועד (עדות המזרח): עד סוף "השירה" כרגיל, ישתבח, חצי קדיש +ברכו, "יוצר" כבימי חול, בשמונה עשרה מוסיפים "יעלה ויבוא" ובמקום "יום טוב" יגיד "מקרא קודש", "הלל" ואין גומרים את ההלל, ובלי ברכה. קדיש "תתקבל", הוצאת ספר תורה (2 ספרים), בימי חול קוראים שלושה בקריאה המיוחדת לאותו יום כך בספר ראשון, ובספר השני קורא העולה הרביעי מפרשת "פנחס" והקרבתם אשה עולה לה' " ואין אומרים חצי קדיש. יהי חסדך, אשרי, ובא לציון, בית יעקב, שיר של יום, הושיענו יהללו, ומחזירים ספר תורה, שובה למעונך, חצי קדיש, מוסף לשלוש רגלים, חזרה, קדיש תתקבל, מזמור של חג, אין כאלוקינו, עלינו לשבח, בצאת ישראל, הזכרת העומר.

לוח זמנים לשנת תשפ"א

בדיקת חמץ – יום חמישי י"ב בניסן תשפ"א (25.3.21) החל
משעה 18.30 (שעון חורף)

זמן שריפת חמץ – יום שישי י"ג בניסן תשפ"א (26.3.21) עד
שעה 11.29 (שעון קיץ)

הדלקת נרות (עפ"י לוח הרב עובדיה יוסף זצ"ל לקרית שמונה) -
בשעה 18.24 (שעון קיץ)

סוף זמן אכילת חמץ – שבת בשעה 10.14 (שעון קיץ)

מוצאי שבת/כניסת החג/הדלקת נרות חג - 19.35 (שעון קיץ)
(ניתן להתחיל לעסוק בהכנות לסדר)

סוף זמן אכילת אפיקומן אחר חצות לילה – 12.44

מוצאי חג ראשון – 19.35

מועדים לשמחה לגאולה שלמה